



**MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

14.07.2023 nr. **07/2-17/387**

La nr.01/2649 din 11.07.2023
nr.01/2420 din 27.06.2023

*Examinarea proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea
proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative
(reforma sistemului de asistență socială „RESTART”)*

Ministerul Muncii și Protecției Sociale
e-mail:secretariat@social.gov.md

La scrisorile Ministerului Muncii și Protecției Sociale nr.01/2420 din 27.06.2023, nr. 01/2649 din 11.07.2023 și f/n din 13.07.2023, Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”), (număr unic 335/MMPS/2023) și, conform competențelor funcționale, comunică următoarele.

De ordin general

Având în vedere faptul că, proiectul de hotărâre cu privire la proiectul de lege și calcule adiționale au fost actualizate de câteva ori, inclusiv calculele aferente impactului financiar remise pe e-mail, avizul este întocmit ca răspuns la scrisoarea nr.01/2649 din 11.07.2023, fiind luate în calcul estimările asupra bugetelor raionale reieșind din cheltuielile executate pentru anul 2022 și pentru celelalte costuri ce țin de reformă – cheltuielile precizate la situația din 30.06.2023.

La proiectul de lege

La Art. I ce vizează modificarea *Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală*

Textul „La articolul 4 al Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 38/39, art. 280), cu modificările ulterioare, alineatul (9) lit. d) va avea următorul cuprins:” se propune a fi substituit cu textul „La articolul 4, alineatul (9) lit. d) al Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 38/39, art. 280), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:”, modificare redacțională.

La Art. II , Ministerul Finanțelor este în posibilitate de a se expune/pronunța, întrucât propunerile la legea menționată vor avea impact financiar direct asupra bugetului de stat, care nu este indicat nici în nota informativă și nici în costurile reformei.

La **Art. IV-V** ce vizează modificarea *Legii nr.121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație și Legii nr.190/2003 cu privire la veterani*.

Proiectul în cauză, prin amendarea legilor respective, prevede acordarea ajutoarelor materiale anuale unor categorii de populație din contul bugetului de stat, care în prezent sunt finanțate din Fondul de susținere a populației, respectiv, unele modificări la Legea nr.827/2000 nu se atestă. Prin urmare, întru evitarea dublărilor atestate se propune de completat proiectul cu articole noi cu următorul cuprins:

„Art. – Legea Fondului de susținere a populației nr.827/2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.65-67, art.460), cu modificările ulterioare, se abrogă.”,

Art. – La art.8 din Legea nr.81/2003 privind cantinele de ajutor social (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.67-69, art.283), cu modificările ulterioare, alineatul (2), cuvintele „Fondului de susținere a populației,” se exclud.”.

La **Art. VI** ce modifică prevederile *Legii nr.397/2003 privind finanțele publice locale*.

Ținând cont de faptul că, planurile precizate ale bugetelor locale în decursul anului bugetar au tendința de a fi majorate destul de semnificativ din contul resurselor APL, nivelul executării la sfârșitul anului bugetar fiind inferior volumelor planificate. În acest sens, se consideră rațional ca indicii identificați prin calcule analitice pentru modificările operate la art.11 vizând Fondul de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale și parametrul de divizare (Pd) să fie în baza datelor conform executării pentru anul 2022, și nu în baza datelor conform planului precizat pentru anul 2023 (la situația din 30.06.2023).

Modificările operate la art.11 din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale (pct.18 din anexă) rezultă din diminuarea transferurilor cu destinație generală (TDG) pentru APL de nivelul al doilea, și are ca efect stabilirea proporției de 77% din impozitul pe venitul persoanelor fizice (IVPF), precum și a parametrului de divizare (Pd) de 29% a fondului de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale (FSF) în fondul de echilibrare a bugetelor locale de nivelul întâi (FEB1) și fondul de echilibrare a bugetelor locale de nivelul al doilea (FEB2).

Stabilirea proporției din IVPF în modificările operate la art.11 din Legea nr.397/2003 este eronată. Începând cu anul 2020, Fondul de susținere financiară a UAT a fost suplimentat cu o cotă-parte din impozitul pe venitul obținut din activitatea de întreprinzător (ca sursă de formare a fondului), stabilită în legea bugetară anuală,

care la moment constituie 10% din încasări. Din acest considerent afirmăm cu certitudine că, proporția de 77% prevăzută în modificarea art.11 din Legea nr.397/2003 ca și proporție din IVPF în viziunea autorului proiectului este incorectă și urmează a fi stabilită din Fondul de susținere financiară.

Conform calculelor pe baza datelor privind executarea bugetelor locale pentru anul 2022, proporția atribuită FSF este de 65,7% și parametrul de divizare (Pd) se va modifica și va constitui 31,5%.

În contextual celor menționate, propunem Art.VI din proiectul de lege să se expună în următoarea redacție:

„Art.VI. - Articolul 11 din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 384-395, art. 612), cu modificările următoare, se modifică după cum urmează:

la alin (1), după cuvintele „Transferurile cu destinație generală se efectuează” de completat cu cuvintele „în proporție de 65,7%” ;

la alin. (3), cifrele „55%” se substituie cu cifrele „31,5%”.

La **Art. VII**, modificările se referă la *Legea asistenței sociale nr.547/2003*.

Modificările propuse la legea în cauză prevăd crearea Agenției de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă (în continuare Agenție), cu statut de autoritate administrativă în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale. În conformitate cu prevederile art. 6 din Legea nr. 123/2010, serviciile sociale cu specializare înaltă reprezintă un tip de servicii sociale. De asemenea, la art.12¹ se menționează că, Agenția gestionează activitatea instituțiilor de asistență socială cu specializare înaltă, în care Ministerul Muncii și Protecției Sociale exercită calitatea de fondator.

Totodată, Nota informativă la proiect nu oferă claritate vis-a-vis de Agenție și instituțiile respective, necesitatea creării acestora cu scopul de a asigura *un singur tip de servicii sociale*, precum și anumite costuri ce implică modificările menționate. Mai mult ca atât, în Nota informativă autorul intenționează să preia unitățile de personal de la Agenția Națională Asistență Socială pentru instituirea subdiviziunii din cadrul Ministerului care va fi responsabilă de coordonarea activității Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială.

Prin urmare, se recomandă de a preciza și a estima corespunzător modificările menționate mai sus.

La *pct.10*, în partea ce ține de modificarea redacției alineatului (2) din art. 23, aceasta se va reformula reieșind din atribuțiile în domeniul finanțelor publice ale autorităților publice centrale, stabilite la art. 21 (lit. g), i)) din Legea nr.181/2014. Totodată, modificarea propusă la alineatul (2²) ce vizează asigurarea realizării, gestionarea mijloacelor financiare obținute prin transferuri cu destinație specială de către autoritățile administrației publice locale urmează a fi precizat, întru a avea claritate asupra celor expuse (propunerea se referă doar la autoritățile din alineatul (2¹) și urmează a fi precizate autoritățile sau la toate APL).

La **Art. IX**, modificările ce se referă la articolul 19 al *Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați*

La pct.2 alineatul (2¹) textul ” prin intermediul unei unități gender” de exclus, dat fiind faptul că numărul de unități nu formează obiectul legii.

La **Art. X- XI**, modificările ce se referă la *Legea nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă și Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală*

La pct.1 – excluderea domeniilor proprii ale autorităților publice locale de nivelul al doilea (autoritățile raionale) de la art.4 alin.(2) literele j) și k) contravine *principiului subsidiarității*, ca principiu de bază a descentralizării administrative, stabilit la art.3 din legea prenotată, care presupune exercitarea responsabilităților publice de către autoritățile care sunt cel mai aproape de cetățeni. Reforma sistemului de asistență socială prin centralizarea serviciilor de asistență socială se bazează pe excepția de la principiul nominalizat, care presupune că intervenția autorităților de nivel superior se manifestă atunci când aceste intervenții prezintă avantaje evidente ce rezultă din volumul și natura responsabilităților și din necesitatea de a asigura eficacitatea acțiunii publice. Cu siguranță, nu putem afirma că acțiunea dată va asigura eficacitate, anticipând apariția riscurilor de majorare a impactului negativ asupra cheltuielilor bugetului de stat ce urmează a fi suportate ulterior (majorări salariale, creare de instituții bugetare noi etc.) urmare a neprevăderii și estimării/cuantificării acestora.

La pct.2 – în denumirea articolului sintagma „a municipiului Chișinău și UTA Găgăuzia” urmează a fi inclusă după cuvintele „proprii de activitate”, pentru a exclude orice ambiguitate în interpretare, deoarece pentru aceste autorități publice locale competențele aferente asistenței sociale rămân a fi domenii proprii de activitate, iar delegarea de competențe își păstrează mecanismul actual prin alocarea de transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat pentru toate APL de nivelul al doilea.

La **Art. XII**, modificările ce se referă la *Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie*

La pct.1 propunerea de la alineatul (4) urmează a fi revizuită, întrucât prevederile acestuia sunt interpretabile și nu oferă claritate.

La **Art. XIII**, modificările ce se referă la *Legea nr.123/2010 cu privire la serviciile sociale*, prevede introducerea serviciilor sociale de bază.

La pct. 3, care prevede modificarea art. 8 alin. (1) lit. f) și lit. h) din Lege, se recomandă revizuirea modificărilor prin prisma neînstituirii Agenției de gestiune a serviciilor sociale cu specializare înaltă, dar atribuirea acestui rol/funcții unei direcții din cadrul MMPS.

La pct. 4, alineatul (1) textul „în colaborare cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și doi, agenții economici, patronatele, syndicatele din teritoriu și cu asociațiile obștești din țară și din străinătate” se propune a fi exclus.

Pct. 5, ce ține de completarea articolului 19¹ cu „Servicii sociale de bază” urmează a fi concretizat, întru aducerea clarității privind „pachetul minim de servicii sociale” (excluderea pachetului minim de servicii sociale) cu ajustarea în acest sens și a altor acte normative.

Totodată la alineatul (2) cuvântul ”uniform” se propune a fi exclus.

Art. XVIII – Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar

Referitor la instituire a sporului lunar pentru grad de calificare profesională în domeniul asistenței sociale

Propunerea de completare a art. 10 la Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar prin includerea sporului lunar pentru grad de calificare profesională în domeniul asistenței sociale, urmează a fi precedată de o argumentare și analiză detaliată, privind atribuirea doar la funcțiile expuse supra, potrivit numărului de beneficiari. Totodată propunerea respectivă urmează a fi analizată inclusiv din punct de vedere a impactului asupra altor categorii de personal ținând cont de principiul echității și nediscriminării, ori aplicarea principiilor identice de stabilire a sporului similar domeniului educației se consideră a fi nejustificată.

Adițional, ținând cont de faptul că subiectul privind modul de stabilire și de conferire a categoriilor de calificare depășește sfera de competență a ministerului, se reiterează că, este necesar inițial de a se analiza și interveni cu aspecte clare metodologice în vederea stabilirii unor norme, proceduri sau reguli, de aplicare în contextul abordat. Respectiv, la această etapă nu este claritate pe marginea mecanismului privind responsabilită de evaluarea calificării profesionale și atribuirea acestui grad, cerințele privind deținerea și instituirea gradului de calificare profesională prin aprecierea cu plata unui spor lunar.

Astfel, la această etapă se consideră prematur de a fi inclusă o astfel de prevedere în Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

La Art. XV care modifică Legea nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități

Propunerea de la pct.4, ce ține de modalitatea de acordare a compensațiilor pentru serviciile de transport urmează a fi precizată, dat fiind faptul că nu este o claritate asupra modului/mechanismului de alocare a transferurilor cu destinație specială către beneficiari (în nota informativă lipsesc careva informații la subiect).

Art. XIX – Dispoziții finale și tranzitorii

Cu referire la prevederile alin.(1), modificările operate la Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale nu pot intra în vigoare în decursul anului 2023, doar începând cu 1 ianuarie 2024.

Această excepție de punere în aplicare, prevăzută și la art.56 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, se întemeiază pe faptul că pentru anul bugetar în curs este imposibil de aplicat indicii de modificare a formulei de calcul a TDG, deoarece, este necesar de stabilit o anumită proporție din volumele acestor transferuri prevăzute în Anexa nr.7 la Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022 pentru lunile rămase cu care urmează a fi diminuate TDG odată cu intrarea în vigoare a proiectului de lege. Însă cel mai dificil, practic imposibil, este de a stabili și determina mijloacele financiare din contul TDG care au fost alocate pentru domeniul asistenței sociale și care pentru alte domenii proprii de competență în virtutea acțiunii *principiului universalității* din Legea nr.181/2014.

În același context, considerăm necesar o interpretare clară a aliniatului (1) cu precizarea expresă a datei de intrare în vigoare, întrucât în cadrul discuțiilor s-a convenit că unele prevederi nu este posibil a fi implementate de la 1 octombrie.

Propuneri de completare a Notei informative

1. Ajustarea notei, ținând cont de ultimele calculele prezentate (prin e-mail), precum și de discuțiile din cadrul ședințelor de lucru. Totodată, urmează a fi completată nota cu expunerea clară/argumentată a modificărilor propuse pentru fiecare articol din proiectul de lege și indicarea detaliată a costurilor/impactului propunerilor înaintate.

2. Ajustarea calculelor prezentate și *excluderea indexării la IPC* din toate calculele prezentate, dat fiind faptul că indexarea se efectuează la etapa proiectului de buget și doar conform cadrului normativ.

3. Referitor la cheltuielile estimative aferente reformei, în partea ce ține de *costurile de echilibrare*, este necesar a fi clarificate următoarele momente.

Reieșind din analizele și simulările efectuate, există impact și consecințe ale reformei urmare a centralizării sistemului de asistență socială de la APL nivelul al doilea. Impactul negativ asupra bugetelor locale pe fiecare APL în parte, va fi calculat ulterior repetat urmare a coordonării cu autorul proiectului a abordării puse la baza calculelor și revizuirii/ajustării datelor utilizate la estimare.

Totodată, ținem să subliniem că, pierderile APL de nivelul al doilea care urmează să le suporte urmare a implementării reformei sunt necesar de a fi acoperite. Totuși, aceste pierderi ale bugetelor raionale nu vor fi acoperite suplimentar din contul bugetului de stat, dar din contul diminuării volumului de alocații către MMPS, urmare a diminuării volumelor de transferuri de echilibrare către bugetele raionale și centralizate la bugetul de stat. Acest deziderat este bazat pe faptul că volumele de transferuri reținute la bugetul de stat (nealocat bugetelor raionale) pentru unele APL de nivelul al doilea depășesc nivelul cheltuielilor aferente asistenței sociale acoperite

din contul resurselor proprii ale APL respective, utilizând în calcule o medie pe republică.

4. *Referitor la propunerea de instituire a unor funcții noi în Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar*

În contextul propunerii de completare a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar la compartimentul „Personal de specialitate din domeniul asistență socială și sănătate (G6)” la personalul cu studii superioare cu titlurile funcțiilor „*asistent social-comunitar*”, „*specialist în protecția drepturilor copilului*” și „*consilier (de familie, în adicții victime ale violenței în familie, victime ale violenței sexuale)*”, cu stabilirea claselor de salarizare 56 și respectiv la personalul cu studii profesional tehnice cu titlurile funcțiilor „*asistent social-comunitar*” și „*consilier (de familie, în adicții victime ale violenței în familie, victime ale violenței sexuale)*”, cu clasa de salarizare 48, se menționează că, potrivit estimărilor recepționate aprobarea funcțiilor date nu majorează efectivul limită din sistemul de asistență socială ci doar clarifică și delimitează atribuțiile persoanelor care aveau competențele din domeniu.

Respectiv, se acetuează că din 1025 de asistenți sociali, 900, care activează în primării se transferă în funcția de asistent social comunitar, iar 125 de asistenți sociali vor exercita în continuare funcția de asistent social în cadrul serviciilor sociale, impactul financiar aferent funcției date fiind de **5 180,3 mii lei**. În acest sens informația analizată nu stabilește clar care este argumetarea pentru impactul calculat de **6 591,3 mii lei** pentru cele 66 funcții de *specialist în protecția drepturilor copilului* (33) și *consilier (de familie, în adicții victime ale violenței în familie, victime ale violenței sexuale)* (33), în contextul în care nu este indicat personalul căror funcții deja instituite urmează a fi angajate/transferate în funcțiile noi create, similar situație menționate supra (reiterăm că funcțiilor total instituite nu majorează efectivul limită existent de 10 074 unități).

În acest sens, nota informativă a proiectului, inclusiv anexele acesteia urmează a fi completate cu calcule și argumentări adiționale privind impactul obiectiv al propunerii de completare a Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar la compartimentul cu titlurile funcțiilor menționate supra.

Referitor la indexarea impactului financiar al propunerilor la componenta cheltuieli de personal, la IPC conform indicilor macro-economici

Conform art. 12, alin. (15) din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, valoarea de referință stabilită pentru calcularea salariilor angajaților din sectorul bugetar se reexaminează anual în funcție de condițiile economice din țară și de posibilitățile bugetului public național, cel puțin la nivelul prognozat al ratei inflației. Anual, Ministerul Finanțelor, ținând cont de prevederile cadrului normativ menționate supra, precum și bazându-se pe principiul sustenabilității financiare a bugetului de stat, asigură indexarea valorilor de referință și

respectiv a salariilor personalului din sectorul bugetar, prerogativa dată fiind în exclusivitate în responsabilitatea și sarcina ministerului. Astfel, indexarea cheltuielilor de personal (precum și a celorlalte tipuri de cheltuieli aferente reformei RESTART) la IPC conform indicilor macro-economici cum am menționat mai sus, se consideră a fi neargumentată și nu poate fi susținută de către Ministerul Finanțelor.

5. În viziunea Ministerului Finanțelor se atestă riscuri ce țin de costurile imprevizibile de implementarea a reformei, precum și risc eminent ca urmare a planificării extinderii serviciilor pe termen mediu și lung.

6. De asemenea, este de menționat că în proiectul propus atestăm lipsa viziunii și, respectiv, a modificării cadrului normativ privind compensarea diferenței de tarife la energia electrică și gazele naturale pentru unele localități din raioanele Dubăsari, Căușeni și Anenii Noi, care la fel sunt cheltuieli în acest domeniu și se finanțează prin TDS.

Reieșind din cele expuse, proiectul înaintat spre avizare urmează a fi revizuit/ completat prin prisma celor menționate.

Secretar general al ministerului

Digitally signed by Roșca Dina
Date: 2023.07.14 22:46:54 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Ex: A.Porumbescu, tel. : 022262646
e-mail: aurelia.porumbescu@mf.gov.md
I.Iaconi, tel. : 022262625
e-mail: ion.iaconi@mf.gov.md
L.Burduja, tel 022262749
e-mail: ludmila.burduja@mf.gov.md
R.Sluhinscaia tel.: 022262608
e-mail: rodica.sluhinscaia@mf.gov.md



MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 21/2371 din 04.07.2023

La nr. 01/2420 din 27.06.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Sănătății a examinat, în mod repetat, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*reforma sistemului de asistență socială „RESTART”*) (*număr unic 335/MMPS/2023*) și, conform competențelor funcționale, comunică următoarele.

Sub aspectul corectitudinii normelor de trimitere este necesar de revizuit prevederea de la art. I și anume la art. 4 alin. (9) lit. d) din Legea nr. 1585/1998 se propune substituirea textului „lit. l) - n)” cu textul „lit. l) și lit. n)”, deoarece nu face parte din obiectul de reglementare.

Totodată, dorim să atragem atenția la faptul că, conform prevederilor proiectului în cauză, instituțiile abilitate pentru evidența nominală a persoanele cu dizabilitate severă sunt Agențiile teritoriale de asistență socială/structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/UTA Găgăuzia, iar pentru persoanele cu dizabilitate severă cu vârsta *de până la 18 ani* rămâne în continuare Casa Națională de Asigurări Sociale (art. 4 alin. (9) lit. c) din Legea nr. 1585/1998).

Ministru

Digitally signed by Nemerenco Ala
Date: 2023.07.05 11:52:30 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Ala NEMERENCO

ex: Mariana Zadnipru,
tel: 022-26-21-75



Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova



MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 75 tel. (373-22) 255-830, fax. (373-22) 255-236 e-mail: mai@mai.gov.md

nr.42 /2932 din „ 29 ” iunie 2023
la nr. 01/2420 din 27 iunie 2023

**Ministerul Muncii și
Protecției Sociale**

Ministerul Afacerilor Interne a examinat repetat proiectul hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „Restart”)* (**număr unic 335/MMPS/2023**), și comunică lipsa de obiecții și propuneri asupra acestuia.

Secretar de stat

Daniella MISAIL-NICHITIN

Digitally signed by Misail-Nichitin Daniella
Date: 2023.06.29 18:03:08 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova

MD-2033, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60



Ministry of Education and Research of
the Republic of Moldova

MD-2033, Chișinău, 1, Piața Marii Adunări Naționale
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Nr. 04-09/2945 din 30.06.2023
La nr. 01/2420 din 27.06.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Ministerul Educației și Cercetării a reexaminat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”)* (număr unic 335/MMPS/2023) și, în limitele competenței atribuțiilor sale, îl susține, fără obiecții și propuneri.

Ministru

Anatolie TOPALĂ



Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării
al Republicii Moldova

Nr. 15-1891 din 28.06.2023

La nr. 01/2420 din 27.06.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Cu referire la proiectul *hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”)* (**număr unic 335/MMPS/2023**), prezentat spre avizare repetată, în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.

Secretar general

Digitally signed by Voicu Ina
Date: 2023.06.28 17:32:33 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Ina VOICU

Ex. Diana Cozma, tel. 022-250-688



MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 21/ 1851 din 25.05.2023

La nr. 18-69-4921 din 10.05.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Sănătății, la solicitarea Cancelariei de Stat, nr. 18-69-4921 din 10.05.2023, a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*reforma sistemului de asistență socială „RESTART”*) (*număr unic 335/MMPS/2023*) și, conform competențelor funcționale, comunică următoarele.

Sub aspectul corectitudinii normelor de trimitere este necesar de revizuit prevederile de la art. III, XV, XVI:

la art. III în redacția normei propuse la art.15¹ alin.(5) din Legea asistenței sociale nr. 547/2003 textul „art. 4 alin.(1) lit.l)” se va substitui cu textul „art.4 alin.(4) lit.l)”;

la art. XV în redacția propusă la art. 4 alin. (9) lit. d) din Legea nr. 1585/1998 se va exclude referința la lit. m);

la art. XVI în redacția propusă la art.15 alin.(2) din Legea asistenței sociale nr. 547/2003 se va indica art.15¹ și nu art.15 după cum este indicat.

Totodată, considerăm necesar de a reglementa mecanismul de activare a statutului de persoană asigurată pentru personalul care prestează servicii sociale de îngrijire la domiciliu, prevăzute în proiect la art. 15¹ alin. (2) din Legea asistenței sociale nr. 547/2003.

Prin urmare, propunem reglementarea la art. 6 alin. (3) din Legea nr.1585/1998 a temeiului acordării statutului de persoană asigurată pentru personalul respectiv.

Astfel, articolul 6 alin. (3) se va completa cu lit.a¹) care va avea următorul cuprins: „a¹) Informația prezentată de către Agenția teritorială de asistență socială/structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău/UTA Găgăuzia, pentru personalul care prestează servicii sociale de îngrijire la domiciliu, prevăzut la art. 15¹ alin. (2) din Legea asistenței sociale nr. 547/2003;”.

Ministru
Digitally signed by Nemerenco Ala
Date: 2023.05.25 17:28:51 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Ala NEMERENCO

ex: Mariana Zadnipru,
tel: 022-26-88-12

MINISTERUL
MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

**Consiliul Național pentru
Determinarea Dizabilității și
Capacității de Muncă**

MD 2009, mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 1
Tel.+373 22820 678; Fax. + 373 22 820 670
e-mail: cnddcm@cnddcm.gov.md



MINISTRY
OF LABOUR AND
SOCIAL PROTECTION OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA
**National Council for Disability
and Work Ability Assessment**

1st Vasile Alecsandri street, Chisinau, MD-2009
Tel.+373 22820 678; Fax. + 373 22 820 670
e-mail: cnddcm@cnddcm.gov.md

nr.710 din 30.05.2023
La nr. unic 335/MMPS/2023

**Ministerul Muncii și Protecției
Sociale**

Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART” și în limita competenței funcționale, propune următoarele modificări și completări.

1. În titlul Art. XII. Textul „Legea privind nr. 5/2006 incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități x”, se expune în următoarea redacție: „Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități”.

2. Pct.7 din Art.XII, se expune în redacție nouă, cu următorul cuprins:

„La articolul 55, alineatul (1) sintagma „de asemenea” se exclude, iar după sintagma „acestor persoane” se completează cu textul „, inclusiv să monitorizeze respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități prin intermediul Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, care colectează, analizează și raportează anual conform Matricei de indicatori, aprobată de Guvern.”

3. Pct. 9 din Art. XII. se completează cu un punct nou 10, cu următorul cuprins: „În art. 4 după cuvintele: „în condițiile legii.” se va adăuga următoarea propoziție: „În cazul în care acordurile (convențiile) privind asigurările sociale, la care Republica Moldova este parte, cuprind alte reglementări decât cele din prezenta lege, se aplică normele stabilite prin aceste acorduri (convenții).”.

Această prevedere este necesară în scopul acordării posibilității Consiliului de a determina persoanele care solicită încadrare în grad de dizabilitate în conformitate cu Acordurile bilaterale, la care Republica Moldova este parte, a gradului de dizabilitate pentru o perioadă diferită decât perioadele prevăzute în legislația națională: „6 luni, un an, doi ani”.

Având în vedere, că legislația altor state prevede termen de dizabilitate pentru perioade de: trei ani, patru ani, sau cinci ani, iar conform prevederilor Acordurilor, dacă un Stat contractant solicită examinări medicale repetate în scopul reexpertizării la expirarea termenului de dizabilitate, Statul solicitant urmează să restituie cheltuielile celui alt Stat, ce va cauza cheltuieli enorme, care urmează să fie suportate de către Bugetul de Stat.

Astfel, în scopul neadmiterii acestor cheltuieli neargumentate, este necesar de a asigura posibilitatea de a determina gradul de dizabilitate persoanelor respective pentru perioade echivalente cu cele determinate în Statele, cu care Republica Moldova are semnate Acorduri bilaterale de securitate socială.

Digitally signed by Pinzaru Stela
Date: 2023.05.30 11:14:40 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Director interimar



Stela PÎNZARU

Ex. Stela Pinzaru, tel.022-820677



Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării
al Republicii Moldova

Nr. 15-1445 din 24.05.2023

La nr.18-69-4921 din 10.05.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Copie: **Cancelaria de Stat**

Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”), (număr unic 335/MMPS/2023), în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.

Art. III. – Legea asistenței sociale nr. 547/2003.

La pct.6 - în redacția propusă la art.13 privind completarea cu un nou alin.(4), stabilește că, prin derogare de la prevederile art.14, alin. (6) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, Agențiile teritoriale de asistență socială sunt organizate direct în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, fără să dispună de un organ central.

În acest sens, este judicios de argumentat necesitatea derogării propuse, cu descrierea avantajelor, impactului organizării Agențiilor teritoriale de asistență socială, în subordinea MMPS, fără să dispună de un organ central.

Secretar general

Digitally signed by Voicu Ina
Date: 2023.05.25 14:05:49 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova



Ina VOICU

Ex. D. Cozma, tel. 250-688



Nr.42/2363 din 23.05.2023

La nr.18-69-4921 din 11.05.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”), număr unic 335/MMPS/2023 și comunică după cum urmează.

1. La art. III (Legea asistenței sociale nr.547/2003), în contextul prevederilor Legii nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie și art.54 alin.(1) lit. c) și d) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative se recomandă la art.7 lit.c¹) din Legea nr.547/2003 substituirea sintagmei „violența intrafamilială” cu sintagma „violența în familie”.

2. La pct.4 din art. V (Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți) se menționează că conform art.3 din Legea nr.140/2013, „*copil aflat în situație de risc*” reprezintă copilul în privința căruia, ca urmare a evaluării, se constată una sau mai multe din situațiile prevăzute la art.8 (*în speță, copii sunt supuși violenței, sunt neglijăți, practică vagabondajul, cerșitul, prostituția, părinții copiilor au decedat etc.*)

Prin urmare, se subliniază că „copilul expus riscului de a comite infracțiuni sau sunt în conflict cu legea” nu cade sub incidența reglementărilor articolului nominalizat.

Însă, în temeiul rigorilor art.2 lit. a) și b) din Legea nr.299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant, potrivit căruia subiecții legii prenotate ar fi copiii care au săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, dar care nu sunt pasibili de răspundere penală, precum și copiii care au săvârșit o faptă prevăzută de legea contravențională, dar care nu sunt pasibili de răspundere contravențională, se prezumă faptul că „copilul expus riscului de a comite infracțiuni sau sunt în conflict cu legea” (*indicat în proiectul de lege*) ar fi un copil cu comportament deviant.

În acest context și dat fiind faptul că și copiii cu comportament deviant beneficiază de servicii sociale se propune excluderea pct.4 al art. V din proiectul de lege și respectiv amendarea Legii nr.299/2018.

3. Aceiași propunere se reiterează și pentru proiectele Notei informative la proiectul de lege, precum și a Analizei impactului.

4. La pct.2 din art. VIII (Legea nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie) se remarcă că art.8 are doar 9 alineate, motiv pentru care, completarea articolului cu alineatul (12) nu este plauzibilă. Așadar, se va revizui modul de modificare a articolului respectiv.

5. La pct.2 din art. IX (Legea nr.137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor), în contextul amendamentului propus la pct.1 din art. IX din proiect, potrivit căruia sintagma „Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „Ministerul Muncii și Protecției Sociale” la forma gramaticală corespunzătoare și întrucât alineatele (4) și (5) din art.3 se amendează doar în scopul includerii sintagmei „Ministerul Sănătății” nu se consideră judicios modificarea alineatelor respective, prin expunerea acestora cu un nou cuprins normativ.

Însă, se recomandă completarea cuprinsului normativ al acestora cu sintagma „Ministerul Sănătății”.

6. La pct.2 din art. XIV (Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale), potrivit căruia art.17 alin.(1) lit.c³) se completează cu textul „structurile de asistență socială care contractează din sistemul de asistență socială prevăzut la art.15 alin. (2) din Legea asistenței sociale nr.547/2003;” se recomandă reexaminarea completării în scopul expunerii clare a normei de drept.

7. Subsecvent, se recomandă revizuirea proiectului de lege în lumina rigorilor art.63 alin.(4) din Legea nr.100/2017, și anume indicarea în ordine cronologică a actelor normative care urmează să fie modificate.

Secretar de stat

Daniella MISAIL-NICHITIN

Digitally signed by Misail-Nichitin Daniella
Date: 2023.05.24 12:24:49 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova





MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

19.05.2023 nr. 07/2-03/82/696

La nr. nr.18-69-4921 din 10.05.2023

*Referitor la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”)*

Ministerul Muncii și Protecției Sociale
e-mail:secretariat@social.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
e-mail:cancelaria@gov.md

La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-4921 din 10 mai 2023, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative” (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”, număr unic 335/MMPS/2023) și în limitele competențelor funcționale comunică următoarele.

Conceptual, proiectul, care țintește o resetare a modului de organizare și finanțare a unor servicii sociale, are obiective clare și urmează să obțină un sprijin solid de promovare, în condițiile în care este asigurată o transparență pe măsură, să excludă orice risc de ordin financiar.

În acest sens, pentru a asigura din start o analiză obiectivă și complexă a impactului financiar al proiectului, Ministerul Finanțelor solicită o informație de suport, care să clarifice următoarele:

1. Care sunt costurile anuale de funcționare actuală a structurilor de asistență socială din cadrul consiliilor raionale, precum și cele de după preluarea de la acestea a unor atribuții? Acestea urmează a fi reflectate sub aspect raional, cu divizare pe categorii economice.
2. Care sunt costurile de organizare a structurilor preconizate a fi create urmare a reformei, precum și cele operaționale/recurente, inclusiv cheltuieli de personal.
3. Care este balanța de personal: personalul încadrat la moment în structurile existente (raionale și centrale), precum și personalul în structurile reformate (raionale și centrale), raportat la atribuțiile care rămân după reformă.
4. Care sunt asumările pe care s-a fundamentat restul costurilor estimate și produse în Nota informativă la proiect, cu prezentarea calculului detaliat.
5. O argumentare și analiză detaliată, comparativă, inclusiv din punct de vedere al costurilor ce se impun aferente propunerii de completare a anexei nr. 9 a Legii nr. 270/2018 cu anumite funcții noi, precum și a claselor de salarizare stabilite față de posturile ce se propun a fi excluse, cât și a sporului lunar pentru gradul de calificare

profesional în domeniul asistenței sociale atribuit la funcțiile expuse potrivit numărului de beneficiari.

6. Informații detaliate privind mijloacele necesare pentru implementarea prevederilor proiectului la capitolul măsurilor salariale propuse în raport cu numărul de beneficiari.
7. În contextul propunerii de asimilare a funcției ce nu se regăsește în Legea nr. 270/2018, urmează a fi întocmită fișa de evaluare a funcției, completată de instituție, modelul căreia este prezentat în anexa nr. 2 la Regulamentul privind modul de evaluare sistemică și de reevaluare a funcțiilor în sectorul bugetar, aprobat prin anexa nr. 9 la Hotărârea Guvernului nr. 1231/2018, inclusiv copia fișei de post a funcției în cauză.
8. Clarificarea divergențelor în textul proiectului privind propunerea de modificare la Anexa nr. 9 în tabel, ce ține de poziționarea și atribuirea după poziția „G6034” a pozițiilor „G6047” și „G6048” pe când în tabel se atribuie numeric alte coduri ale funcției „G6049” și „G6050”. În acest sens, urmează a se revedea și ajusta inclusiv propunerea de includere după pct. 16 din Note, a acestor coduri de funcții la pct.17 din Note la Anexa nr.9, în contextul atribuirii beneficiarilor de sporul lunar pentru grad de calificare.

Concomitent, pe aspectul salarial menționăm că ținând cont de faptul că subiectul privind modul de stabilire și de conferire a *categoriilor de calificare* depășește sfera de competență a ministerului, este necesar inițial de a se analiza și interveni cu aspecte clare metodologice în vederea stabilirii unor norme, proceduri sau reguli, de aplicare în contextul abordat.

Totodată, menționăm că la moment, Ministerul Finanțelor efectuează calcule adiționale prin simulări privind impactul asupra bugetelor raionale urmare a propunerilor de reformă asupra transferurilor cu destinație generală ale acestora.

Reieșind din cele menționate, Ministerul Finanțelor după prezentarea tuturor informațiilor solicitate se va expune în complex asupra proiectului dat.

Secretar de Stat

Digitally signed by Gumene Ion
Date: 2023.05.24 00:00:59 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

 **Ion GUMENE**

Ex: A.Porumbescu, tel. .: 022262646
e-mail: rodica.sluhinscaia@mf.gov.md
R.Stuhinscaia tel.: 022262608
e-mail: rodica.sluhinscaia@mf.gov.md
L.Burduja, tel 022262749
e-mail: ludmila.burduja@mf.gov.md

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

MD-2033, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60



**Ministry of Education and Research of
the Republic of Moldova**

MD-2033, Chișinău, 1, Piața Marii Adunări Naționale
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Nr. 07-09/2172 din 15.05.2023
La nr. 18-69-4921 din 10.05.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Copie: Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

Ministerul Educației și Cercetării a examinat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „RESTART”)* (număr unic 335/MMPS/2023) și, în limitele competenței atribuțiilor sale, îl susține, fără obiecții și propuneri.

Ministru

Anatolie TOPALĂ